

Adroddiad crynodeb i rieni a gofalwyr ar Ysgol Gyfun Cwm Rhymni

Dyddiad yr arolygiad: May 2024

gan Estyn, Estyn, Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Trosolwg

Mae Ysgol Gyfun Cwm Rhymni yn gymuned gartrefol a gofalgar ble rhoddir pwyslais cryf ar gefnogi anghenion emosiynol a chymdeithasol disgyblion. Mae'r tîm lles yn gweithio'n ddiflino i ddarparu cefnogaeth a chynhaliadaeth fugeiliol ragorol i ddisgyblion. Mae'r 'Hwb', yr 'Hafan', 'Y Ganolfan' a'r ystafelloedd lles ar y ddau safle yn cynnig lloches, gofal a chefnogaeth i ddatblygu hyder disgyblion a'u helpu i wneud cynnydd yn eu dysgu. Mae'r rhaglen gynhwysfawr o ymyraethau a darpariaeth addysg bersonol a chymdeithasol werthfawr yn cefnogi cynnydd addysgol a lles y disgyblion yn dda. Cynigir cyfleoedd gwerthfawr i ddisgyblion rannu eu barn a dylanwadu ar agweddau o fywyd ysgol trwy gyngor yr ysgol a'i is-bwyllgorau. Mae'r trefniadau i gadw disgyblion yn ddiogel yn gadarn. Nodwedd gref yw'r ffordd mae staff yn hyrwyddo pwysigrwydd presenoldeb da trwy ymateb yn weithredol i unrhyw rwystrau sy'n effeithio ar bresenoldeb disgyblion. O ganlyniad, mae cyfraddau presenoldeb, gan gynnwys disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim, yn uwch nag ysgolion tebyg ac mae'r gyfradd absenoldeb parhaus yn sylweddol is na'r cyfartaledd cenedlaethol.

Ers ymweliad monitro Medi 2021, mae arweinydd wedi parhau i gryfhau a gwella darpariaeth yr ysgol. Gweithia'r pennaeth a'i dîm yn ddiflino i sicrhau bod dysgu ac addysgu a lles wrth galon holl waith yr ysgol.

Yn y rhan fwyaf o achosion, mae athrawon yn meithrin perthynas waith gynhaliol a chlòs â'u dosbarthiadau. Maent yn rheoli ymddygiad ac ymgysylltiad disgyblion yn effeithiol. O ganlyniad, mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn ymddwyn yn dda mewn gwersi ac yn gwrando'n astud ar gyfarwyddiadau ac esboniadau eu hathrawon. Dros amser, mae llawer o ddisgyblion, gan gynnwys y rhai ag anghenion dysgu ychwanegol, yn gwneud cynnydd cadarn yn eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth bynciol. Yn ogystal, gwna llawer o ddisgyblion cynnydd cadarn yn eu medrau llafar ac mae eu medrau darllen ac ysgrifennu yn datblygu'n briodol. Mae gan fwyafrif fedrau rhif cadarn ac, yn gyffredinol, mae disgyblion yn gwneud cynnydd priodol yn eu medrau digidol.

Mewn llawer o wersi, mae gan athrawon ddisgwyliadau addas o beth y gall disgyblion ei gyflawni ac maent yn cynllunio gweithgareddau sy'n cynnig her briodol. Maent yn esbonio cysyniadau yn effeithiol ac yn holi'n gyson er mwyn profi gwybodaeth disgyblion. Mae'r athrawon hyn yn bwydo geirfa newydd i ddisgyblion ac yn cywiro'r defnydd o eirfa Saesneg yn sensitif. Fodd bynnag, mewn lleiafrif bychan o wersi, mae rhai diffygion yn yr addysgu sy'n golygu nad yw disgyblion yn gwneud cymaint o gynnydd ag y gallent. Mae'r rhain yn cynnwys athrawon yn siarad yn rhy hir, defnyddio cwestiynau caeedig yn unig ac achosion ble maent yn rhy barod i dderbyn atebion byrion gan ddisgyblion. Hyd yn oed pan mae'r addysgu yn gadarn, nid yw athrawon bob amser yn manteisio ar bob cyfle i ymestyn disgyblion i'r eithaf.

Mae diwylliant cryf o werthuso a hunanfeirniadaeth ymysg arweinydd. Maent yn defnyddio calendr cynhwysfawr o weithgareddau hunanwerthuso yn effeithiol i gywain tystiolaeth am ansawdd yr addysgu a'r dysgu, y ddarpariaeth lles ac agweddau eraill, megis effaith dysgu proffesiynol. Nodwedd gref o waith arweinydd yw'r ffordd maent yn gwerthuso ansawdd yr addysgu yn sgil ei effaith ar ddysgu. O ganlyniad, mae gan arweinydd ddealltwriaeth glir o'r prif gryfderau a'r meysydd i'w gwella ac mae cynllun datblygu'r ysgol yn ffocysu'n ofalus ar brif flaenoriaethau'r ysgol, gan gynnwys yr agweddau o ddysgu ac addysgu sydd angen eu gwella ymhellach. Mae arweinydd wedi llwyddo i greu diwylliant ble mae dysgu proffesiynol a derbyn adborth ar sut i wella ansawdd yr addysgu yn greiddiol i waith y staff.

Mae'r corff llywodraethol yn angerddol dros sicrhau addysg cyfrwng Cymraeg i ddisgyblion yr ardal ond nid ydynt bob amser yn herio penderfyniadau arweinwyr yn ddigonol. Yn ddiweddar, mae'r pwyllgor cyllid wedi gweithio gyda'r pennaeth a'r swyddog busnes i fonitro cyllideb yr ysgol yn fanylach. Fodd bynnag, nid yw arweinwyr wedi bod yn ddigon llwyddiannus wrth wneud arbedion ac mae diffyg sylweddol yn y gyllideb.

Oherwydd amseriad yr arolygiad, nid oeddem yn gallu arsylwi gwersi na gwerthuso gwaith disgyblion y chweched dosbarth.

Argymhellion

- A1 Mynd i'r afael â'r diffyg yn y gyllideb
- A2 Cryfhau rôl y llywodraethwyr fel cyfeillion beirniadol
- A3 Sicrhau bod athrawon bob amser yn cynllunio'r addysgu, gan gynnwys y ddarpariaeth ar gyfer y medrau, i herio disgyblion i'r eithaf er mwyn sicrhau eu bod yn gwneud cynnydd priodol

Beth sy'n digwydd nesaf

Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion o'r arolygiad.

Bydd Estyn yn gwahodd yr ysgol i baratoi astudiaeth achos ar ei gwaith mewn perthynas â hunanwerthuso ar sail arfarnu effaith addysgu ar ddysgu a lles disgyblion a'r modd mae'r ysgol yn hyrwyddo presenoldeb a chynhwysiant, i'w lledaenu ar wefan Estyn.

Cyd-destun yr ysgol

Enw'r darparwr	Ysgol Gyfun Cwm Rhymni
Awdurdod lleol	Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
Iaith y darparwr	Cymraeg
Math o ysgol	Uwchradd
Nifer y disgyblion ar y gofrestr	1821
Disgyblion o oedran ysgol statudol	1607
Nifer yn y chweched dosbarth	214
Canran y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim dros gyfartaledd o dair blynedd (Canran genedlaethol y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim dros gyfartaledd o dair blynedd yn y sector Uwchradd yw 21.2%)	15.7%
Canran y disgyblion y nodwyd bod ganddynt anghenion dysgu ychwanegol (a) (Canran genedlaethol y disgyblion y nodwyd bod ganddynt anghenion dysgu ychwanegol yn y sector Uwchradd yw 14.8%)	9.5%
Canran y disgyblion sy'n siarad Cymraeg ar yr aelwyd	11.7%
Dyddiad penodi'r pennaeth	01/04/2020
Dyddiad dechrau'r arolygiad	13/05/2024
Mae'r ysgol yn ysgol bartner ar gyfer addysg gychwynnol athrawon.	

© Hawlfraint y Goron 2024: Gellir aildefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 16/07/2024

Sylwer, efallai na fydd y ffotograffau sy'n cael eu dangos yn rhai o'r ysgol sy'n destun yr adroddiad hwn.